

Moskus-Katost

Malva moschata

Arter af katost hører typisk hjemme ved klosterruiner og nær bebyggelser. I naturen møder man især Almindelig Katost, *Malva sylvestris*, der smykker vejkanter og uplejede kroge et par mdr. hver sensommer med flotte, lilla blomster og en forgrenet buskagtig vækst i op til en meters højde.

Moskus-Katost er en opretstående staude med hvide blomster. Den bliver knap så høj, som sin vilde fætter.

Den har en sødlig rod, der er blevet brugt som tandbørste og en svag duft af moskus. Den blomstrer i højsommeren med lyslilla blomster, der har hvide striber.

Katostearterne minder om stokrosen og hibiskus og har let rynkede blomster ligesom disse.

En mindre slægtning 'rundbladet katost', er nedliggende og får blegere blomster.

Hvorimod lillesøster 'liden katost' har ganske små, hvidlige blomster.

Frugterne er små, sammenklemte nødder, der med en livlig fantasi kan ligne små oste. De umodne frø kan spises som grønrærter.

Alle arter har været anvendt til medicin. Især anvendtes blomsterne, der indeholder slimstoffer, der kunne lindre en øm hals.

Allerede i det nittende århundrede bemærkede en apoteker J. Lind, at de forskellige arter af katoste især voksede nær bebyggelser og ruiner.

Han fremsatte en teori om, at de forskellige arter var forvildede planter fra middelalderens medicinhav. Hans teori anses i dag for at være sand.

Selv har hr. apotekeren haft rigelig brug for katostens blomster, der indgik i mange slags medicin.

Henrik Harpestreng, (død1244), anbefalede blomsterne kogt som kål mod forstoppelse, og har (måske) serveret den, når kong Erik (4) Plovpenning fik ondt i maven af alle de skatter, han udskrev i et væk. Thi også i Middelalderen var forstoppelse et problem for travle forretningsmænd. Harpestreng anbefalede også at lægge dens knuste blade på de blødende sår, som kongens skatteopkrævere kunne få, når de var på arbejde.

Hvoraf man forstår, at overgreb mod de offentligt ansatte, ikke er noget moderne fænomen.

Dekokt med vand, vin eller øl sagdes at stimulere ammegivende kvinders mælkeproduktion og afhjælpe hudproblemer og hævelser.

Frøene mentes endvidere, at stimulere sexlysten hos kvinder.

Katost anvendes ikke længere til medicin, men blomster kan bruges til at pynte på salater og på kager og naturligvis i urtete.

Moskus-Katost er sjælden på Møn, den kan ses på Nyord.